

ඔසක වෙනස

ඒම නම් මට අරභයා යනුවෙන් සඳහන් කරන්නට පුළුවන. බුදුදහම වර්ණනා කිරීමට බෞද්ධයන් ඉගෙන ගත්තේ කවිකාවේ යුගම යොදාගන්නා මෙම අර්ථවත් වචනය ඉහත ව්‍යවහාරයේ ඊට හාත්පසින්ම වෙනස් හා බොහෝ දුරට ගෞරවනීය නොවන අදහසකින් යෙදෙන විට වියතුන්ට, වියරණ ඇදුරන්ට මොනවා නම් නොසිතෙනු ඇද්ද?

සියලුම භාෂාව ද සෙසු කවර භාෂාවක් හෝ මෙන් වෙනස් වෙමින් පැවතී ඇත. ඈ ද එහි වෙනස්වීම් බහුලව දැකගත හැකිය. එසේ වුවද සියලුම භාෂාව පිලිබදව රචනා අනන්‍යව ඉන්ද්‍රියයක් වන 'සිද්ධසංග්‍රහ' නම් කෘතියෙහි 'වහර' ත්‍රයයෙන් සැපයා' යන උපදෙස් පාඨය දී ඇත්තේ වර්තමානයේ මෙන් මිනෑම කෙතෙකුට සිතෙන අන්දමට, අවශ්‍ය වන අන්දමට වෙනස් කිරීමේ අවසරයක් ලබා දෙමින් නොවේ. බස වෙනස් කිරීමේදී, ව්‍යවහාරය අනුව සලකා බලා එසේ කිරීමේ යුතු ඉඩක් පමණි, මෙහි දී ඇත්තේ. එසේ වුවද, ඉහත සමාජයේ අත්‍යවශ්‍ය නිකු මතයේ, මෙම යෙදුමට සාථදා අර්ථකථනයක් එක් කරමින් බස වෙනස් කොට යෙදීමට යොමු වීම සියලුම භාෂාවේ ස්වාභාවික විකාශයට අනවශ්‍ය කුණු රෝඩු එක් කිරීමකට සමානයි.

බසක පරිණාමයේදී අවස්ථාවට අනුව, කාලයට අනුව හෝ වෙනත් හේතු අනුව සිදු වී ඇති වෙනස්කම් ඈ සමාජයේ පිළිගැනීමට ලක් වී ඇත. මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ පැවසූ පරිදි, 'සාමාන්‍ය ජන ව්‍යවහාරයට එක් වන ඇතැම් නව යෙදුම් හා වචන විධිමත් භාවිතයට එක් කර ගනු ලබන්නේ උගතුන් හා වියරණ ඇදුරන් විසින් මෙන්ම කාලය විසින් ද වේ' යන්න විඩාත් ප්‍රච්ඡේද ඇතැයි සොයාගත හැකිය. ඈස් ඉපැරණි සාහිත්‍ය ග්‍රන්ථවලින් ප්‍රකට වන පරිදි ඇතැම් වචන කලින් කලට වඩා වැඩිවන අතර ප්‍රච්ඡේද වන සේ සකසාගත් අවස්ථා දැකගත හැකිය. මුල්ම අවදියේදී, බෞද්ධ සාහිත්‍ය කෘතීන්ගේ මෙන්ම ව්‍යවහාරයෙහි ද, 'අනවතප්‍ය වල' ගැන සඳහන් කරන විට 'අනුත' යන සරල පදය භාවිත වී ඇත. කලකට පසුව එයින් අරුත පැහැදිලි වීම ම දී වූ නිසාද, 'දන' යන, වලට යෙදෙන නවත් නමක් ඊට ඇදාගනිමින් 'අනුත'ද නමක් යනුවෙන් අනවතප්‍ය වල ගැන සඳහන් වී ඇත. පසුකාලීන එහි ද ඇරුන් පැහැදිලි ම දී වූ හෙයින් 'වල' යන අරුත දෙක 'තල' යන නවත් වචනයක් ද ඊට එක් කරගනිමින් 'අනුත'ද නමක් යනුවෙන් අනවතප්‍ය වල හැඳින්විණ. තවත් කල් යන විට එහි අරුත ද සාමාන්‍ය ජනතාවට ප්‍රමාණවත් තරම් නොවැටුණ නිසාද 'අනුත'ද නමක් 'වල' නමින් එය හඳුන්වා ඇති බව පෙනේ. මෙලෙසින් හත් විට බසක වෙනස එදා මෙදාදුර දිගින් දිගටම ප්‍රවෘත්තියක් මෙන් ඉදිරියට ගලා ආ තත්වයක් වූ බව පැහැදිලිය. එබැවින් විවිධ පොදු ජනතා අතරින් බසේ වෙනස්කම් සිදු වී, වියතුන් අතින් ඒවා මනා සේ සැකසීමට ලක් වන අතර තවත් විවිධ පොදු ජනතාව ඇරුන් පැහැදිලි කර දෙනු වස් ඇතැම් වචන වෙනසට භාජන වූ ඇදුරන් පෙනේ.

බසක වෙනස නොවැළැක්විය හැකිවන මෙන්ම එසේ

සම්මානිත මහාචාර්ය කුසුමා කරුණාරත්න

"මිනිසා වූ කලී මනුෂ්‍යයන් සිතුවිලිවල නිෂ්පාදකයකි. මනුෂ්‍යයන් විවිධයන් හැඩගැසෙන්නේ ද මනුෂ්‍යයන් වින්තනයට අනුවය." මහත්මා ගාන්ධි කුමන වරප්‍රකාශ කළ මෙම ප්‍රකාශය මිනිසා කෙරෙහි මෙන්ම පොදුවේ සමාජය කෙරෙහි ද අර්ථවත් විය හැකිය. කිසියම් සමාජයක පොදු වින්තන ධාරාව විසින් එම සමාජය මෙහෙයවනු ලබයි. ඉදිරියට ගෙන යනු ලබයි. සමාජයක විචල් වන මිනිසා සාපේක්ෂව සමග ඇදුන ස්වභාවයේදී යොදාගන්නා භාෂාව ද මවුලින්ගේ සිතුවිලි හා බද්ධ වී පවතී. එසේ වුවද භාෂාවක් යනු ජන සමාජයක පවත්නා ප්‍රබලතම සන්තිවේදන මාධ්‍යය ලෙස ගත් විට සමාජයේ වෙනස්කම් හා එහි සිටින ජනතාවගේ වින්තන රටාවට අනුව භාෂාවක වෙනස්වීම් ද කලින් කලට සිදු වෙයි. කවර බසකට හෝ නිශ්චිත රටාවක්, රීතියක් තිබෙන අතර සමාජ විපර්යාසයන්ගිලී විවිධ බලවේග විසින් එම රටාව පවා වෙනස් කිරීමට දරනු ලබන ප්‍රයත්නයන් දැකගත හැකිය.

භාෂාව හා සංස්කෘතිය යන දෙකම සදාකාලිකවම වෙනස් වෙමින් පවතී. නොඑසේව, ඒවා එක තැන පල් වන දිය කඩින්නක් බඳු නොවේ. කෙසේ නමුදු, සමාජයක සංස්කෘතියක මෙන්ම බසක ද වෙනස් වීම්වලට සමාන්තරව එහි රටා සමුදාය කිසියම් දුරකට හෝ ස්ථාවරව පැවතිය යුතු බවට ද ඇදුන සල වේ.

රටින් රට භාෂා එකිනෙකට වෙනස් වන අතර, විවිධ සංස්කෘතීන් විෂයයෙහි මෙන්ම භාෂාව විෂයයෙහි ද රටින් රටට ඒවායේ උස් පහත් බවක් තීරණය කළ නොහැකිය. ලෝකයේ කවර රටක හෝ පවත්නා සංස්කෘතිය වෙනත් රටක සංස්කෘතියට වඩා උසස් හෝ පහත් යයි කිව නොහැකිය. භාෂාව සම්බන්ධයෙන් සලකන විට ද එක් රටක ජනතාව වගන් බස තවත් රටක ප්‍රචලිත භාෂාවට වඩා උසස් හෝ පහත් යයි තීරණය කළ නොහැකිය. එසේ වුවද ශ්‍රී ලංකාවාසී අපගේ සිතුවිලිවල වනුයේ දීර්ඝ ඉතිහාසයක් ඇති මෙරට බස, හැරුණාහොත් සියලුම භාෂාව වූ කලී අනා මනවත් ජාතියක් සඳු අනතා භාෂාවක් බවය. එලෙස සැලකීමට අත් කවර රටක හෝ ප්‍රජාවකගෙන් විරෝධයක් මතු විය නොහැකි වන්නා සේදී දේශීය ජනතාව තුළ ජාතිකානිමානය, ජාතාලය,

දේශානිමානය බඳු උසස් හැරීම් පවත කර ලීමට එවන් ඇදුන ස්වයංජනවත් වනු ඇත.

භාෂාවක් මගින් රටක ස්වාධීනත්වය ද ප්‍රකට වෙයි. "භාෂාවකින් රටක සංස්කෘතිය ස්වාධීනත්වය හෙලි වන" බව ආර්. ආර්. මැරාරි නමැති මානව විද්‍යාඥයා පළ කළ අදහසකි. ඒ අනුව සියලුම ජාතිය සඳු බස මගින් මවුලින්ගේ ස්වාධීනත්වය ද පළ වන බව අපට පිලිගත හැකිය. පෙර දැක්වූ පරිදි දීර්ඝ ඉතිහාසයකට හිමිකම් කියන සියලුම භාෂාව එක් අතකින් බලන විට එහි ගැඹුරු බව සමගම සුබනමය බවකින් ද යුක්තය. කලින් කලට මෙරටට බලපෑ විදේශීය ආධිපත්‍යයන් සමග සියලුම භාෂාවේ යම් යම් මිශ්‍ර වීම් සහ වෙනස් වීම් ඇති වුවද ඒ හා සමගම එහි පැවැල භාවයන් සුබනමය ස්වාභාවයක් මේ දක්වාත් පවතින බව පැහැදිලිය.

කිසියම් භයානක, උවදුරු සහිත අවස්ථාවක් ගැන කියවෙන විට අපි එහි ඇති 'අවදානම', 'අවදානම සහිත තත්වය' ගැන සඳහන් කරමු. එහෙත් අද බොහෝ විට රජවැඩිනි හා ගුවන් විදුලි මාධ්‍යයෙන් අප වෙත ගෙන එන ප්‍රවෘත්ති හෝ වෙනත් වැඩ සටහන්වලදී මෙය 'අවධානම' බවට පත් වී තිබීම බෙදාහැරීමකි.

මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතා පළ කර ඇති අදහසක් භාෂාව පිලිබඳ කරුණු දැක්වීමේදී අර්ථවත් වෙයි. එතුමා සඳහන් කරන පරිදි, "බස උපදින්නේ පොදු ජනතා අතරය; එහෙත් එය විධිමත්ව සකස් කරනු ලබන්නේ උගතුන්, වියරණ ඇදුරන් විසිනි." මෙම කියමනෙහි අරුත එදාට මෙන්ම අදට ද බෙහෙවින්ම ගැලපේ. භාෂාවක් ව්‍යවහාරයේදී බොහෝ දෙනා කම පහසුව පරිදි විවිධ වචන

ඇතුළත් කරති, යොදාගනිති. එසේ වුවද එම භාෂාවේ රටා සමුදායට කේතය වන සේ එය විධිමත් කරනු ලබන්නේ උගතුන් හා වියරණ ඇදුරන් විසින් බව පැහැදිලිය. ඉහත සියලුම භාෂාව සම්බන්ධයෙන් ද මෙම ප්‍රකාශය බෙහෙවින් අදාළ වෙයි. එදා ව්‍යවහාරයේ පවතින ඇතැම් වචනවල හා යෙදුම්වල

මල් අරුත වෙනස් කරමින් ඉහත ව්‍යවහාරයේ වෙනත් අරුත්වලින් යෙදෙන අවස්ථා වර්තමානයේදී ද බහුලව දැකගත හැකිය. කෙසේ නමුදු ඈ වෙනස් වෙමින් ව්‍යවහාර ලබන සියලුම භාෂාවේ ඇතුළත් ඇතැම් වචන හා යෙදුම් වියතුන්ට හෝ වියරණ ඇදුරන්ට සියලුම භාෂාවේ රටා සමුදාය තුළට එක් කරගැනීම පහසු කටයුත්තක් නොවන්නට පුළුවන.

බෞද්ධයන් වන අප හට අරභයා බුදුදහම මෙහෙති කරද්දී, "ඉති මො හතවා අරුත සම්මාමබුද්ධෝ ..." යනාදී වශයෙන් පවසමින් වැදුම් පිළුම් කරන විට එහි ඇතුළත් 'අරුත' යන පදය, නියත වශයෙන්ම භාවිත කරන්නේ බුදුන් වහන්සේ 'අරුත' නම් වූ සේක යන අදහසිනි. "රහසින් වත් පව නොකිරීමේ" බුදුදහම මෙහිදී 'අරුත' යන පදයෙන් ගම්‍යමාන වෙයි. එසේ වුවද ඈ ශ්‍රී ලංකාව තුළ, පවත්නා ජන වචන, විශේෂයෙන්ම තරුණ පිරිස් අතර භාවිත වන වචන මාලාවේදී 'අරුත' යන්න ඊට කිසියෙක්ම සබඳතාවක් නොදක්වන අයුරින් යෙදෙන බව පෙනේ. තමන්ට කිසිවකු රුචි නොවන විට "එයා නම් මට අරුත" යනුවෙන් තරුණයන් පෙළඳුනු ඇත. ආහාර පාන හෝ වෙනත් යමක් ගැන, එනම් තමා ශ්‍රීය නොකරන, අකැමැති දෙයක් ගැන කීමේදී, "අපෝ!

වෙනස් වීම බොහෝ විට කාලෝචිත පරිදි මතු වන අවශ්‍යතාවක් ද වෙයි. එසේ වුවත් වර්තමානයේ දැක්වූ ලැබෙන ඇතැම් වෙනස්කම් අතර පිලිගත හැකි ඒවාට වඩා පිලිගත නොහැකි ඒවා ද බහුලව දැක්වූ ලැබේ. මෙහිදී අපවතරයන් සමාජය තුළ සිදුවීමට හේතු වන කරුණු අතරින් කිහිපයක් මෙහිදී නම් කළ හැකිය. මුලින්ම සැලකේ කළ යුතු වන්නේ එවැනි වැරදි යෙදුම් පාවිච්චි කරන්නන් අවධානයෙන් නොව එසේ කිරීම එක් කරුණක් වන බවයි. වචනයක හෝ යෙදුමක වැරදි කිරීමේදී බව ගැන අවධානයෙන් පසු නොවීම ඊට හේතු වෙයි. දේවර්තී කරුණක් ලෙස දැක්විය හැක්කේ මෙලෙසට සාථදා අයුරින් බස යොදාගන්නන් තුළ ඇති අනවබෝධයයි. වචනය හෝ යෙදුම කවර තැනකට කවර අරුතකින් යොදාගැනීමේදී සුදුසු ද යන්න ගැන අවබෝධයක් නොමැති අය එබඳු සාථදා වචන භාවිතයට යොමු වෙති. තුන් වෙනුව සැලකේ කරුණක් සේස්සන් යෙදෙන සාථදා හා අසාධාරණ භාෂා භාවිතයට ප්‍රබල හේතුවකි. බොහෝ තරුණ ශිවේදක නිවේදකවරු මෙය භාවිත කරනු ලැබීමේදී ඇතැම් පැලඳුම්වලදී පමණක් නොව තමන් භාවිත කරන වචනවලදී පවා පිලිබදිතා අනුගමනය කරන ආකාරය දැකගත හැකිය. මෙම